

Principenota IKW: Focus op Talent – ESF Programma 21-27

ESF+-oproep Inclusieve Werkvloeren

1. Situering

Deze nota heeft als doel om de principes toe te lichten voor de verdere uitvoering van het Focus op Talent beleid (FOT) van de Vlaamse regering, in het bijzonder de transitietrajecten waarmee ondernemingen aan de slag gaan met diversiteit op de werkvloer, zoals vermeld in het regeerakkoord 2019-2024 en het door de Vlaamse regering goedgekeurde ESF+-programma 21-27 om vanuit een vraagrijde-aanpak bij te dragen aan een inclusieve arbeidsmarkt (prioriteit 4).

Tot eind 2023 worden met de ESF oproep Inclusieve Ondernemingen (ESF-programma 14-20) 10 projecten gefinancierd die ondernemingen in Vlaanderen sensibiliseren en ondersteunen met betrekking tot inclusie op de werkvloer en de instroom en retentie van meer kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt. De ESF-oproep werd midden 2020 gelanceerd als opvolger van de projecten in spoor 3 van het FOT-beleid.

Bij de nieuwe ESF oproep willen we vanaf 2024 een meer resultaatgerichte focus inbouwen, met als doelstelling om via (max. 3) partnerschappen inclusieve werkvloeren in ondernemingen (met de focus op KMO's) concrete veranderingstrajecten te ondersteunen met een duurzame impact op de tewerkstellingskansen van meer kwetsbare groepen. Deze open oproep is het sluitstuk van een activeringsbeleid, waarmee enerzijds kwetsbare groepen begeleid worden, onder meer vanuit de ESF-oproep Lokale Partnerschappen, om in te kunnen stromen in ondernemingen, anderzijds ondernemingen ondersteund worden om structurele antwoorden te formuleren op de uitdagingen m.b.t. diversiteit en instroom en retentie van meer kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt.

De werking van de partnerschappen inclusieve werkvloeren onderscheidt zich van het ondersteunen van het individuele instroomproces en de dienstverlening, maatregelen en instrumenten (bv. job- en taalcoaching VDAB en haar uitvoerende partners, begeleiding in het kader van individueel maatwerk,...) en de rol van de actoren op dit domein. De partnerschappen inclusieve werkvloeren nemen geen taken op die door anderen worden ingevuld of door andere kaders (bv. VDAB en haar uitvoerende partners, ESF Lokale Partnerschappen, Individueel Maatwerk,...) worden gefinancierd, maar ontrafelen van daaruit welke ondernemingen geholpen kunnen worden om de instroom-, en retentieprocessen op de werkvloer te verankeren. Zo kan bv. vanuit de werking van de partnerschappen inclusieve werkvloeren actief doorverwezen worden naar tewerkstellingsinstrumenten (bv. IBO, ..) van de VDAB of kan VDAB vanuit haar contacten met ondernemingen (in het kader van matching en instroom van werkzoekenden) linken naar het aanbod van de partnerschappen inclusieve werkvloeren. Op deze wijze wordt dubbelfinanciering (exact dezelfde activiteit door dezelfde actor) dan ook vermeden. Het aanbod van elk partnerschap strekt zich uit over het volledige Vlaamse Gewest. Dat betekent dat een partnerschap door de inzet van haar partners en onderaannemers in Vlaanderen een Vlaanderen dekkend aanbod moet kunnen voorzien. In het partnerschap kunnen specifieke actoren zich richten op bepaalde segmenten van ondernemingen, of bepaalde thema's adresseren of in een specifieke regio werkzaam zijn. Het partnerschap dient ervaring aan te tonen.

2. Partnerschappen Inclusieve Werkvloeren

Hiervoor worden partnerschappen inclusieve werkvloeren gefinancierd die door een mechanisme van 'open competitie en vergelijking' (Oproep – ESF+-programma 21-27) worden geselecteerd.

Deze partnerschappen inclusieve werkvloeren moeten zorgen voor een geïntegreerde ondersteuning op maat van de concrete instroom- en retentie-uitdagingen van ondernemingen, in het bijzonder KMO's:

- **Persoonlijke begeleiding en coaching van de onderneming en haar werkvloer** (werkgevers, HR-medewerkers, middle-management, leidinggevenden, teams, ...);
- **Specifieke expertise aanbieden over instroom- en retentievraagstukken** van meer kwetsbare doelgroepen op maat van de concrete en persoonlijke uitdagingen van ondernemingen en hun werkvloeren;
- **Ondernemersnetwerken inclusieve werkvloeren** met het oog op intervisie en praktijkuitwisseling tussen ondernemingen;
- **Het integraal opvolgen van de ondersteuningsacties** van de ondernemingen en hun noden ten aanzien van inclusief werkgeverschap, inclusief het optimaliseren van een kwalitatieve dienstverlening door opvolgen en verbeteren.

De dienstverlening die door de partnerschappen inclusieve werkvloeren wordt beoogd, moet ervoor zorgen dat kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt makkelijker kunnen instromen in ondernemingen, zich betrokken en gewaardeerd voelen op de werkvloer (inclusie), in staat zijn vaardigheden en competenties te verwerven (groeien) en duurzaam aan de slag (retentie) te blijven in ondernemingen en op de arbeidsmarkt. Ondernemingen kunnen hierbij ook gezamenlijk in een traject stappen.

3. Aanpak partnerschappen Inclusieve Werkvloeren

De partnerschappen Inclusieve Werkvloeren zullen de concrete vraagstukken en processen rond instroom – en retentie als vertrekpunt nemen van de ondersteuning (minder focus op sensibilisering maar op het realiseren van een reële impact op de werkvloer) en schatten ze vanuit een brede samenwerking met andere actoren (lokale partnerschappen Europa WSE, VDAB, ..) in welke ondernemingen baat hebben bij begeleiding en ondersteunen ze deze.

De partnerschappen inclusieve werkvloeren moeten zorgen voor een betere coördinatie tussen de actoren en hun aanbod en voor een meer transparant ondersteuningsaanbod voor ondernemingen (t.o.v. de huidige versnippering).

Deze aanpak is gestoeld op de aanbevelingen uit onderzoeken en evaluaties, onder meer het VIONA-onderzoek naar de vraagzijde-analyse voor de instroom van niet-beroepsactieve groepen¹ en de impactevaluatie van de ESF projecten Inclusieve ondernemingen.

4. Resultaatsgerichte financiering en focus

De dienstverlening moet leiden tot concrete veranderingen in de ondersteunde ondernemingen en hun werkvloeren, met een duurzame impact op de tewerkstelling van meer kwetsbare groepen door structurele aanpassingen aan de werkvloer of de arbeidsorganisatie te implementeren.

¹ <https://www.vlaanderen.be/publicaties/het-arbeidspotentieel-van-niet-beroepsactieven-een-vraagzijdebenadering>

Er wordt een resultaatgerichte focus (zie vereiste Vlaams regeerakkoord) opgenomen in de voorziene ESF-oproep die doelt op zowel een structurele impact op de arbeidsorganisatie van de ondersteunde ondernemingen en op de instroom- en retentie van kwetsbare groepen.

Deze resultaatgerichte focus wordt in de partnerschappen inclusieve werkvloeren opgenomen volgens volgende modaliteiten:

- Resultaatgerichte financiering

De partnerschappen inclusieve werkvloeren kennen een resultaatgerichte financiering. 30% van de financiering is gekoppeld aan het realiseren van het aantal vooropgestelde te ondersteunen ondernemingen met een concreet veranderingstraject op de werkvloer. De partnerschappen inclusieve werkvloeren nemen in hun projectaanvraag deze streefcijfers op over het aantal ondernemingen met een ondersteund veranderingstraject. Zij rekenen hun kosten tussentijds af aan 100 procent. Bij de eindrapportering wordt gekeken in hoeverre de doelen behaald werden. De 30 procent wordt pro rata het niet halen van de doelen ingekort. Naar Europa WSE toe is de promotor aanspreekpunt en aansprakelijk voor het partnerschap als geheel. De diverse partners in het partnerschap regelen zelf hoe ze onderling omgaan met de overkoepelende doelen en met eventuele kortingen in een partnerschapsovereenkomst.

- Monitoring tewerkstelling doelgroepen lokale partnerschappen Europa WSE in ondersteunde ondernemingen

Er komt een periodieke meting van de personen die uitstromen uit de lokale partnerschappen en aan het werk zijn gegaan bij de door de door de partnerschappen inclusieve werkvloeren ondersteunde ondernemingen. Doelstelling is om zowel de synergiën tussen de ondersteuningsacties vanuit de lokale partnerschappen met de ondersteuning van de ondernemingen en hun werkvloeren vanuit de partnerschappen inclusieve werkvloeren te monitoren als de resultaatgerichtheid van de werking van de partnerschappen inclusieve werkvloeren op te volgen. Deze monitoring is niet bepalend voor de resultaatfinanciering. Monitoring gegevens worden wel mee ingebracht in de kwaliteitswerking van EUWSE (zie infra).

- Evaluatie impact tewerkstelling kwetsbare groepen (kosten-effectiviteit)

De partnerschappen worden na een periode van 2 jaar globaal geëvalueerd op de impact (effectiviteit) die ze op de tewerkstelling van de kwetsbare groepen realiseren en op het structureel adapteren van het inclusieve karakter van ondernemingen alsook . De partnerschappen inclusieve werkvloeren moeten een effect kunnen hebben op de duurzame tewerkstelling (zowel instroom als retentie) van meer kwetsbare groepen (o.m. combinaties van niet-beroepsactieve groepen, NEET-jongeren, herintreders, mensen met een migratie-achtergrond, mensen met een arbeidsbeperking, kortgeschoolden, ex-gedetineerden, mensen met een gezondheidsproblematiek , taalproblematieken... vooral indien deze reeds gekend zijn vanuit andere, meer persoonsgerichte maatregelen, zoals trajecten vanuit VDAB, de lokale partnerschappen van ESF, RIZIV-trajecten, de pacts met de lokale besturen,...) in de door hen ondersteunde ondernemingen. Daarnaast wordt in de evaluatie ook de kosten-effectiviteit meegenomen. Deze evaluatie dient als input voor de beslissing om partnerschappen al dan niet te verlengen.

- Kwaliteitswerking EUWSE

EUWSE coaches zullen de partnerschappen ondersteunen in het realiseren van een kwaliteitsvolle werking op basis van volgende principes:

- Voor elke casus ernaar streven te doen wat nodig is, niet meer en niet minder
- Capaciteit matchen met voorspelbare legitieme noden van de doelgroep
- Inzichten opdoen om verbeteroportunities te identificeren
- Transparant en systematisch inzetten op verbeteren

- Verantwoordelijkheid (ernstig) nemen
- Er wordt tevens voorzien in een coördinatiemechanisme

Deze basisprincipes zullen verder toegelicht worden in een nota Kwaliteitswerking Partnerschap Inclusieve Werkvloeren die zal worden toegevoegd aan de oproepfiche.

De kwaliteitswerking maakt het mogelijk om continu bij te sturen waar nodig.

5. Middelen en looptijd

De ESF oproep zal een financiering voorzien voor de geselecteerde Partnerschappen Inclusieve Werkvloeren voor een periode van 3 jaar, verlengbaar met 3 jaar, na positieve evaluatie (zie hierboven). De middelen worden vanuit het ESF programma (40%) en het Focus op Talent-beleid (45%) verstrekt. Er is zoals in het regeerakkoord voorzien een co-financieringsmechanisme. 15% van de middelen wordt door de partnerschappen inclusieve werkvloeren zelf gedragen. Het jaarlijkse budget bedraagt 9.141.660,12 euro.

Europa WSE voorziet ondersteuning van de partnerschappen vanuit haar kwaliteitswerking waarbij de focus ligt op coachen inzake samenwerking en samen leren als partnerschap.

6. Procedure

- Bespreking IKW
- Open consultatie van 14 juli tot 11 augustus op Website Europa WSE
- Agendering Monitoringcomité Europa WSE (ESF+-programma) – Eind Augustus
- Lancering ESF oproep - 1 september 2023
- Start Partnerschappen Inclusieve Werkvloeren - 1 januari 2024